

Statsråden

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/4399-3

Dato
5. desember 2025

Dokument 8:51 S (2025-2026) Representantforslag om en oppgavegjennomgang for å starte avviklingen av fylkeskommunen

Jeg viser til representantforslag 51 S (2025–2026) fra stortingsrepresentantene Mudassar Kapur, Erna Solberg, Tage Pettersen, Ove Trellevik, Margret Hagerup og Monica Molvær: «Stortinget ber regjeringen gjennomgå fylkeskommunens oppgaver og foreslå så snart som mulig, og helst i forbindelse med fremleggelsen av kommuneproposisjonen i 2026, hvordan disse kan fordeles til kommunene eller stat, med det utgangspunkt å gi innbyggerne bedre tjenester og redusere administrasjon og byråkrati.»

I Norge gjelder generalistkommuneprinsippet, som blant annet betyr at alle kommuner og fylkeskommuner skal ha ansvar for de samme oppgavene, uavhengig av størrelse, geografi og andre kjennetegn. Et annet viktig prinsipp er nærhetsprinsippet i kommuneloven § 2-2, som sier at offentlige oppgaver fortrinnsvis bør legges til forvaltningsnivået som er nærmest innbyggerne. Disse prinsippene er sentrale i vurderinger av hvilke oppgaver som bør ligge til hvilket forvaltningsnivå.

Fylkeskommunene har ansvar for flere krevende oppgaver som går på tvers av kommunegrenser, og som blant annet krever regional samordning og utvikling og spesialisert fagkompetanse, herunder fylkesveier, tannhelse, kollektivtransport og videregående opplæring. Dette er ikke oppgaver som egner seg å overføre til kommunene, som har ulike forutsetninger når det gjelder kapasitet og kompetanse. Flere oppgaver, f.eks. videregående opplæring og oppgaver på samferdselsområdet, krever kommuner med stor befolkning for å sikre god og effektiv oppgaveløsning. Ekspertutvalget for kriterier for god kommunestruktur skrev i sin sluttrapport fra 2014 at ansvaret for videregående opplæring kan legges til lokalt nivå dersom kommunene har en minstestørrelse på 100 000 innbyggere, i tillegg til at kommunen bør utgjøre et funksjonelt samfunnsutviklingsområde. Når det gjelder samferdsel

og infrastrukturinvesteringer, vil disse oppgavene bygges ut og driftes i store geografiske områder på tvers av kommunegrensene. Flere av de øvrige oppgavene som forslagsstillerne ønsker utredet, vil trolig også være for store for mange kommuner, gitt dagens kommunestruktur. Det innebærer at flere av oppgavene må løse gjennom interkommunale samarbeid, dersom ansvaret overføres til kommunene. Dette vil igjen blant annet kunne føre til mer byråkrati og økte administrasjonskostnader. Et alternativ kunne vært oppgavedifferensiering, der enkelte kommuner får oppgaver som andre ikke har. Vi har imidlertid ingen tradisjon i Norge for oppgavedifferensiering, da dette bryter med generalistkommuneprinsippet.

En overføring av fylkeskommunale oppgaver til staten, vil bety at oppgavene plasseres lenger fra innbyggerne enn i dag, noe som ikke er i tråd med nærhetsprinsippet.

Det fylkeskommunale nivået har vært gjenstand for oppgavegjennomgang ved flere anledninger, senest i forbindelse med regionreformen i 2020. Jeg mener fylkeskommunene bør få ro til å fortsette det gode arbeidet de gjør med viktige samfunnsoppgaver. Fylkeskommunene representerer en viktig del av det norske folkestyret, og gir innbyggerne mulighet til å påvirke regionale prioriteringer gjennom valg. Jeg ønsker ikke en oppgavegjennomgang med mål om å overføre fylkeskommunens oppgaver til hhv. staten eller kommunene.

Jeg er enig i at vi må gjøre kommunesektoren mindre byråkratisk og redusere det statlige styringstrykket. Dette arbeidet er vi i gang med, og jeg mottar om ikke lenge forslag om hvordan vi kan legge til rette for bedre ressursbruk i kommunesektoren fra kommunekommisjonen, som regjeringen har satt ned.

Med hilsen

Bjørnar Selnes Skjæran